

תפסיר רס"ג

(ב) פוקפו אמאם מוסי. ואנאס מן בני אסראיל מאיתין וכ'מסין. אשראף אלגמאעה. דעאת מחצ'ר ד'וי אסמא: (ג) פתגווקו עלי מוסי וחרון. וקאלא להמא חסבכמא ריאסה. אד' אלגמאעה פלהם מקודסין. ופי מא בינהם נור אללה. ומא באלכמא תתשדפאן עלי גוק אללה: (ד) פסמע ד'אלך מוסי. ווקע עלי וגהה ולתמס אלוחי:

וּדְתַן וְאַבִּירָם. בְּנֵי אֱלִיאָב. וְאוֹן בֶּר פֶּלֶת
 בְּנֵי רְאוּבֵן: **וַיִּקְמוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה
 וְאַנְשֵׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 חֲמִשִּׁים וּמְאֹתַיִם נְשִׂאֵי עֵדָה
 קָרְאוּ מוֹעֵד אֲנָשֵׁי־שָׁם: וְקָמוּ
 לְאַפֵּי מֹשֶׁה. וְגוֹבְרִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵתָן
 וְחֲמִשִּׁין. רַבְרָבִי בְּנִשְׁתָּא. מְעָרְעֵי זְמַן
 אֲנָשִׁין דְּשָׁמָא: **וַיִּקְהֵלוּ עַל־
 מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ****

**אֵלֹהִים רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים
 וּבְתוֹכְכֶם יְהוָה וּמִדְּוַע תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קֹהֵל יְהוָה:
 וְאֵת־פְּנֵישׁוֹ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן. וַאֲמָרוּ לְהוֹן סְגִי לְכוּן. אַרִי כָל בְּנִשְׁתָּא
 בּוֹלְהוֹן קֹדִישִׁין. וּבִינֵיהוֹן שְׂרָיָא שְׂכִינְתָּא דִּי. וּמְדִין אֵתָן מֵתַרְבַּרְבִּין
 עַל קֹהֵל דִּי: **וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו:****

— רס"י —

טלית שלמין אחר חוט אחד שלתכלת פוטררה, זו שבלה תכלת לא תפטור את עצמה: **בני ראובן**. דתן ואבירם ואון בן פלת: **ג רב לכם**. הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדלה: **כלם קדשים**. כלם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה: **ומדוע תתנשאו**. אם לקחת אתה מלכות לא היה לך לברר לאחיק כהנה, לא אתם לבדכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלהיך (שמות כ, 3). כל העדה שמעו: **ויפל על פניו**. מפני המחלקת, שכבר זה בידם סרחון רביעי, חטאו בעגל (שמות לז, יא) ויחל משה, במתאוננים (צמדזר יא, יב) ויתפלל משה,

שנאמר (שמות ו, יח) ובני קהת וגו'. עמרם הבכור נטלו שני בניו גדלה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי לטול את השנה, לא אני שאני בן יצחק שהוא שני לעמרם, והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכלם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו. מה עשה, עמד וכנס מאתים חמשים ראשי סנהדראות, רבן משבט ראובן שכניו, והם אליצור בן שדיאור וחרביו וכיוצא בו, שנאמר נשיאי עדה קראי מועד, ולהלן הוא אומר (צמדזר 6, טז) אלה קרואי העדה, והלבישן טליתות שכלן תכלת. באו ועמדו לפני משה. אמרו לו טלית שבלה שלתכלת חקבת בציצית או פטורה. אמר להם חקבת. התחילו לשחק עליו, אפשר

תפסיר רס"ג

וּשְׁמַע מֹשֶׁה וּנְפֹל עַל אַפּוֹהֶי:

וַיִּדְבֹר אֶל-קָרַח וְאֶל-כָּל-

עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֵר וַיִּדַע:

יְהוָה אֶת-אֲשֶׁר-לוֹ וְאֶת-

הַקְּדוֹשׁ וְהַקְּרִיב אֵלָיו וְאֶת-

אֲשֶׁר יִבְחַר-בּוֹ יִקְרִיב אֵלָיו:

וּמִלִּיל עִם קָרַח. וְעַם כָּל פְּנִשְׁתֵּיהָ

לְמִימַר. בַּצִּפְרָא. וַיְהוֹדַע יֵי יֵת דְּכִשְׁר לִיה. וַיֵּת דְּקַדִּישׁ וַיִּקְרִיב לְקַדְמוֹהֵי.

וַיֵּת; דִּיתְרַעֵי בֵיהַ יִקְרִיב לְשִׁמוֹשִׁיהָ: וְזֹאת עֲשׂוּ קַחוּ-לָכֶם

מִחֲתוֹת קָרַח וְכָל-עֲדָתוֹ: דָּא עֲבִידוּ. סְבוּ לְכוּן מַחְתִּינָן.

קָרַח וְכָל פְּנִשְׁתֵּיהָ: וַתְּנֻ-בְהֵן | אִישׁ וְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן

קִטְרֹת לְפָנָי יְהוָה מִחַר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר-

יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקְּדוֹשׁ רַב-לָכֶם בְּנֵי לֵוִי:

(ה) וּפְלִם קָרַח. וְכָל גְּמוּעָה וְקֹאֵל לָהֶם. גִּידָא. יַעֲרַף אֱלֹהֵי אֱלֹדִי הוּא לֵה. וְאֶלְמִקְדָּס פִּיקְרִיבָה אֵלֵיהָ. וּמִן יִכְתְּאֵרָה יִקְרִיבָה אֵלֵיהָ: (ו) אַצְנַעוּ כִּלְהָ. כִּדּוּ לָכֶם מְגֹאֲמֵרָא. קָרַח וְכָל גְּמוּעָה: (ז) וְאֶגְעֵלוּ עֲלֵיהָ נֹאֲרָא. וְאֶלְקוּ עֲלֵיהָ בְּכִיֹּרָא. בֵּין יְדֵי אֱלֹהֵי גִידָא. וְאִי רָגַל אֶכְתְּאֵרָה אֱלֹהֵי

— כִּשְׁר —

בְּמִרְגְּלִים (סס יד, יג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם. בְּמִחְלָקְתוֹ שֶׁלְקָרַח נִתְרַשְׁלוּ יָדָיו. מִשָּׁל לְכוּן מְלָךְ שֶׁסָּרַח עַל אָבִיו וּפְיִיס עֲלָיו אוֹהָבוֹ פְּעַם וּשְׁתִּים וְשִׁלְשׁ, כְּשֶׁסָּרַח רְבִיעִית נִתְרַשְׁלוּ יְדֵי הָאוֹהֵב הַהוּא. אָמַר עַד מִתִּי אֶטְרִיחַ עַל הַמְּלָךְ, שְׁמָא לֹא יִקְבַּל עוֹד מִמֶּנִּי: כִּי בִקֵּר וַיִּדַע וּגְוִי. עֲתָה עֵת שְׁכָרוֹת הוּא לָנוּ וְלֹא נִכּוֹן לְהִרְאוֹת לְפָנָיו וְהוּא הָיָה מִתְפַּנֵּן לְדַחֲוֹתָם שְׁמָא יִחְזְרוּ בָהֶם: בִּקֵּר וַיִּדַע ה' אֶת אֲשֶׁר לוֹ. לְעַבֹּדֶת לְוִיָּה: וְאֶת הַקְּדוֹשׁ. לְכַהֲנָה: וְהַקְּרִיב. אוֹתָם אֵלָיו. וְהִתְרַגְּוּם מוֹכִיחַ בֵּן וַיִּקְרִיב לְקַדְמוֹהֵי יִקְרִיב לְשִׁמוֹשִׁיהָ. וּמִקְרָשׁוֹ בִּקֵּר, אָמַר לוֹ מֹשֶׁה, גְּבוּלוֹת חֵלֶק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ.

יְכוּלִים אַתֶּם לְהַפְּוֶה בִּקֵּר לְעֶרְב, כֵּן תוֹכְלוּ לְבִטֵּל אֶת זֶה, שְׁנֹאֲמַר (כרס"ט ס, כ, ז) וַיְהִי עֶרְב וַיְהִי בִקֵּר וַיִּבְדֵּל, כִּי (זכ"ט כג, יג) וַיִּבְדֵּל אֶת־רֵן לְהַקְּדִישׁוֹ וּגְוִי: וְזֹאת עֲשׂוּ קַחוּ לָכֶם מִחֲתוֹת. מִה רָאָה לוֹמַר לָהֶם כִּי, אָמַר לָהֶם בְּדַרְכֵי הַגּוֹיִם יֵשׁ נְמוּסִים הַרְבֵּה וְכוּמְרִים הַרְבֵּה וְאִין כָּלֶם מִתְקַבְּצִים בְּבֵית אֶחָד, אֲנִי אִין לָנוּ אֵלֹא ה' אֶחָד, אֶרֶון אֶחָד וְתוֹרָה אֶחָת וּמִזְבֵּחַ אֶחָד וְכֵהֵן גְּדוּל אֶחָד וְאֶתֶם מְאֵתִים וְחֻמְשִׁים אִישׁ מִבְּקָשִׁים כְּהֵנָה גְּדוּלָה, אִף אֲנִי רוֹצֵה בְּכִי, הֵא לָכֶם תִּשְׁמִישׁ חֲבִיב מִכֵּל, הֵיא הַקְּטָרֶת הַחֲבִיבָה מִכֵּל הַקְּרִבָּנוֹת וְסַם הַפְּנוֹת נִתּוֹן בְּתוֹכֵי שְׁבוּ נִשְׁרְפוּ נָדָב וְאֶבִיָּהוּא, לְפִיכִי הִתְרַה בָּהֶם וְהֵיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא

תפסיר רס"ג

הו אלמקדס. חסבכם דיאלך יא
בני לוי: ח) וקאל מוסי לקרח.
אסמעו דיאלך יא בני לוי:
ט) אקליל ענדכם. אד' אפרזכם
אללה אלאה אסראיל מן
גמאעתהם. פקרבכם אליה
לתכדמו מסכנה. ותקפו. בין
ידי אלגמאעה תכדמונהם:
י) פכדיאך קרבך. וסאיר

והבו בהון אישתא. ושוואו עליהון קטורת
בוסמין. קדם יי מחר. ויהי. גוברא.
דיתרעי יי הוא קדיש. סגי לכון בני לוי:
ח) ויאמר משה אל-קרח
שמעו-נא בני לוי: ואמר משה
לקרח. שמעו כען בני לוי: ט) המעט
מכם כי-הבדיל אלהי

ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם
אליו לעבד את-עבדת משכן יהוה ולעמד לפני
העדה לשרתם: הזעיר לכון. ארי אפריש אלהא דישראל
יתכון מפנשתא דישראל. לקרבא יתכון לקדמוהי. למפלא. ית פולחן
משנא די. ולמקם קדם פנשותהון: ז) ויקרב אתך

— רס"י —

הגדלה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני
אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חוקה,
ששמע מפי משה שכלם אובדים ואחד
נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה
ותלה בעצמו, ולא ראה ופה, לפי שבניו עשו
תשובה, ומשה היה רואה. תנחומא: רב
לכם. דבר גדול נטלתם בעצמכם לחלוק על
הקדוש ברוך הוא: ח) ויאמר משה אל קרח
שמעו נא בני לוי. התחיל לדבר עמו
דברים רבים, פיון שראהו קשה ערף אמר
עד שלא ישתתפו שאר השבטים ויאבדו
עמו, אדבר גם אל כלם, התחיל לזרוז בהם
שמעו נא בני לוי: ט) ולעמד לפני העדה.
לשיר על הדוכן: י) ויקרב אתך. לאותו
שרות שהרחיק ממנו שאר עדת ישראל:

הקדוש, כבר הוא בקדשתו. וכי אין אנו
יודעים שמי שיבחר הוא הקדוש, אלא אמר
להם משה הריני אומר לכם שלא תתחזבו,
מי שיבחר בו יצא חי, וכלכם אובדים:
מחנות. כלים שחותרין בהם גחלים ויש
להם בית יד: ז) רב לכם בני לוי. דבר גדול
אמרתי לכם. ולא טפשים היו שפך התרה
בהם וקבלו עליהם לקרב, אלא הם חטאו על
נפשותם, שנאמר את מחנות החטאים
האלה בנפשותם. וקרח שפקח היה מה ראה
לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת
גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול בנגד
משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט,
ועשרים וארבע משמרות עומדות לבני בניו
כלם מתנבאים ברוח הקדש, שנאמר (ד"כ 6'
כ, ס) כל אלה בנים להימן, אמר אפשר כל

תפסיר רס"ג

וְאֶת-כָּל-אֶחֶיךָ בְּנֵי-לוֹי

אֶתְךָ וּבִקְשֶׁתְּם גַּם-כֹּהֲנֵהוּ:

וְקָרִיב יָתֵךְ. וְיָת כָּל אֶחָד בְּנֵי לוֹי עִמָּךְ;
וּבָעַן אֶתוֹן אֶף כֹּהֲנֵתָא רַבְתָּא:

לָכֵן אֶתָּה וְכָל-עַדְתְּךָ

הַנֹּעְדִים עַל-יְהוָה וְאַהֲרֹן

מִה-הוּא כִּי (כ' תלונו) תִּלְיֵנו

עָלֵינוּ: בְּכֵן אֵת וְכָל כְּנִשְׁתְּךָ.

דְּאִזְדְּמַנְתוֹן עַל יי. וְאַהֲרֹן מָא הוּא אָרִי

מִתְרַעַמְתוֹן עֲלוֹהֵי: וַיִּשְׁלַח

מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וּלְאֶבִירִם בְּנֵי אֱלִיָּאב

וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: וּשְׁלַח מֹשֶׁה. לְמַקְרִי. לְדָתָן וּלְאֶבִירִם בְּנֵי

אֱלִיָּאב. וַיֹּאמְרוּ לֹא נִסְק: הִמְעַט כִּי הֵעֲלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ

זֹבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ לְהַמִּיתָנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי-תִשְׁתַּרְר

עָלֵינוּ גַם-הַשְּׁתַּרְר: הַזְעִיר. אָרִי אִסִּיקְתָּנָא מֵאֶרֶע עֲבָדָא חֶלֶב

וּדְבַשׁ. לְקַטְלוֹתָנָא בַּמִּדְבָּרָא. אָרִי אִתְרַבַּת עֲלָנָא אֶף אִתְרַבְּרָא:

(שנ"י) אֶף לֹא אֶל-אֶרֶץ זֹבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ

הִבִּיאָתָנוּ וְתִתֵּן-לָנוּ נַחֲלַת שְׂדֵה וְכַרִם הָעֵינִי

אכִיִּתְךָ בְּנֵי לוֹי מְעַךְ. חֲתִי
טְלַבְתָּם אֱלֵאמֵאמֵה אִיִּצִיא:
יֵא) לְדִיאֲלֶךְ. אַנְתּוּ וְכָל גְּמוּעֶךְ.
אֱלִמְגַתְמַעִין עֲלֵי אֱלִלָה. וְהָרוֹן
מִן הוּ. אֲדִי תִתְדִמְרוֹן עֲלֵיהָ.
יב) תִּים בְּעַת מוּסִי. לִידְעוּ
בְּדַתָן וְאֶבִירִם אֶבְנֵי אֱלִיָּאב.
פְּקֵאלָא לֹא נְצִיר אֱלִיִּךְ:
יג) אֶקְלִיל. מָא אִצְעֵדְתָנָא מִן
בְּלַד יִפִּיץ אֱלִלְבָן וְאַלְעֶסֶל.
לְתַקְתָּלָנָא פִי אֱלִבְר. חֲתִי
תִתְרוּס עֲלֵינָא אִיִּצִיא תְרוּסָא:
יד) וְאִיִּצִיא לִם תִּדְכִלְנָא אֱלִי
בְּלַד יִפִּיץ אֱלִלְבָן וְאַלְעֶסֶל. וְלֹא

— רס"י —

יֵא לָכֵן. בְּשִׁבִיל כִּף אֶתָּה וְכָל עַדְתְּךָ הַנֹּעְדִים
אֶתְךָ עַל ד' כִּי בְשִׁלְיָחוֹתוֹ עֲשִׂיתִי לְתַת כֹּהֲנֵהוּ
לְאַהֲרֹן וְלֹא לָנוּ הִיא הַמַּחְלֻקָּת הַזֹּו:
יז) וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה וַיְגִי. מִכָּאן שָׂאִין מִחֻזְקִין
בַּמַּחְלֻקָּת. שְׂדֵה מֹשֶׁה מְחֹר אַחֲרֵיהֶם
לְהַשְׁלִימָם בְּדַבְרֵי שְׁלוֹם: לֹא נַעֲלֶה. פִּיהֶם
הַכְּשִׁילָם, שָׂאִין לָהֶם אֱלֵא יִרְיָדָה: יד) וְתִתֵּן
לָנוּ. הַדְּבַר מוּסָב עַל לֹא הָאִמּוֹר לְמַעֲלָה.

תפסיר רס"ג

אעשיתנא נחלה ציעה או כרם. פלו תהודת אולאיד אלקום. בקלע עיונהם לם נציר אליד: טו) פאשתד עלי מוסי גידא. פקאל. אללהם לא תקבל בכורהם. ודיל בה עלי אני לם אסכר לאחדהם חמארא. פצילא עלי אן אסי אלי אחדהם: טז) תים קאל מוסי לקרת. אנת ופל גמועד. אחצירו

הָאֲנָשִׁים הָהֵם תִּנְקַר לֹא נַעֲלָה: אִף. לֹא לְאֶרֶע עֲבָדָא חֶלֶב וּדְבַשׁ אֲעִילִתְנָא. וַיִּהְיֶה לְנָא. אַחְסַנְתָּ חֻקְלִין וְכַרְמִין. הָעֵינִי. גּוֹבְרִיא הָאֲנּוּן; תִּשְׁלַח לְעוֹרָא לֹא נִסְק: טו) וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל-יְהוָה אֶל-תִּפְּן אֶל-מִנְחַתְּם לֹא חֲמֹר אֶחָד מֵהֶם

נִשְׂאֲתִי וְלֹא הִרְעֵתִי אֶת-אֶחָד מֵהֶם: וְתִקִּיף לְמֹשֶׁה לְחַדָּא. וַאֲמַר קָדָם יי. לֹא תִקְבִּיל פְּרַעְוָא קוֹרְבָנְהוּן. לֹא. חֲמָרָא דְחַד מִנְהוּן שְׁחָרִית. וְלֹא אַבְאִישִׁית לְחַד מִנְהוּן: טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-קָרַח אַתָּה וְכָל-עַדְתְּךָ הֵיוּ לִפְנֵי יְהוָה אַתָּה וְהֵם וְאַהֲרֹן מִחֵר: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקָרַח. אַתָּה וְכָל כְּנִשְׁתְּךָ.

— כס"י —

פשוטו הקטרת שהם מקריבים לפניך מחר אל תפן אליהם. והמדרש אומר יודע אני שיש להם חלק בתמידי צבור, אף חלקם לא יקבל לפניך לרצון, תניחונן האש ולא תאכלנו: **לא חמור אחד מהם נשאתי.** לא חמורו שלאחד מהם נטלתי. אפלו כשהלכתי ממדין למצרים והרפכתי את אשתי ואת בני עלי החמור, והיה לי לטול אותו החמור משלהם, לא נטלתי אלא משלי. ותרגום אנקלוס, שחרית, לשון ארמי, כך נקראת אנגריא שלמלך שחנור: **טז) והם.** עדתך:

כלומר לא הביאותנו ולא נתת לנו נחלת שדה וכרם, אמרת לנו (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ וגוי, משם הוצאתנו ולא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו אלא גזרת עלינו להמיתנו במדבר, שאמרת לנו (במדבר יז, כט) במדבר הזה יפלו פגריכם: **העיני האנשים ההם תנקר וגוי.** אפלו אתה שולח לנקר את עינינו אם לא נעלה אליך, לא נעלה: **האנשים ההם.** כאדם התולה קללתו בחברו: טו) **ויחר למושה מאד.** נצטער עד למאד: **אל תפן אל מנחתם.** לפי

וזלק הדקדוק: טו) חמור אחד מהם נשאתי. התרגום שחרית לשון אנגריא ובלשון ערבי

שוחרא סוכרה (מדרש שמואל פ"ג):

תפסיר רס"ג

בין ידי אללה. מע הרון ג'דא: (ז) וליאכ'ד' כל ואחד מגמרתה. ואלקו עליהא בכ'ורא. וקדמוהא בין ידי אללה. מאיתין וכ'מסין מגמרה. ואנת והרון כל ואחד מגמרתה: (ח) פאכ'ד' כל ואחד מגמרתה. וגעלו פיהא נארא. ואלקו עליהא בכ'ורא. ווקפו עלי' באב כ'בא אלמחצ'ר ומוסי' והרון: (ט) פגווק עליהם קרח גמיע אלגמאעה. אלי' באב כ'בא אלמחצ'ר. פצ'הר נור אללה לגמיעהם: (כ) ת'ם כלם אללה מוסי' והרון תכלימא:

הוּו זְמִינִין לְקִדְם יִי. אֵת וְאַנּוּן. וְאַהֲרֹן
מָחַר: **וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ
וְנָתַתֶּם עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת
וְהִקְרַבְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ
מִחֶתְתּוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם
מִחֶתֶת וְאֶתָּה וְאַהֲרֹן אִישׁ
מִחֶתְתּוֹ: וְסָבוּ גֹבֵר מִחֲתִיתִיָּה.
וְתַתְּנוּן עֲלֵיהוֹן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין. וְתִקְרְבוּן.
קִדְם יִי גֹבֵר מִחֲתִיתִיָּה. מֵאֲתָן וְחֲמִשִּׁין
מִחֲתִיָּין. וְאֵת וְאַהֲרֹן גֹּבֵר מִחֲתִיתִיָּה:
וַיִּקְחוּ אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ**

**עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיִּשְׂימוּ עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וַיַּעֲמְדוּ פֶתַח
אֹהֶל מוֹעֵד וּמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן: וְנִסִּיבוּ גֹבֵר מִחֲתִיתִיָּה. וַיְהִי
עֲלֵיהוֹן אִישָׁתָא. וְשׂוֹיאוּ עֲלֵיהוֹן קְטֹרֶת בּוֹסְמִין. וְקָמוּ. בְּתִרְעָ. מִשְׁפָּן
זְמָנָא וּמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן: **וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם קֶרַח אֶת-כָּל-
הָעֵדָה אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד-יְהוָה
אֶל-כָּל-הָעֵדָה: וְאֶכְנִישׁ עֲלֵיהוֹן קֶרַח יָת כָּל בְּנֵישָׁתָא. לְתִרְעָ****

מִשְׁפָּן זְמָנָא. וְאֶתְגְּלִי יִקְרָא דִּי לְכָל בְּנֵישָׁתָא: **ס * (שְׁלִישִׁין)
בַּ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:**

רס"י

שְׁעֵלִי לְבָדִי אֲנִי מִקְפִּיד, אֲנִי מִקְפִּיד אֲלֵא
בְּשִׁבִיל בְּלָכְם. אֲלוּ בְּאִין וְנוֹטְלִין כָּל הַגְּדֹלוֹת,
לוּ הַמְּלָכוֹת וְלֹאֲחִיו הַכְּהֹנֵה, עַד שְׁנִתְּפִתּוּ
כָּלֶם: וַיֵּרָא כְבוֹד ה'. בָּא בְּעִמּוּד עָנָן:

יְהִי וְהִקְרַבְתֶּם וְגו' אִישׁ מִחֶתְתּוֹ. הַחֲמִשִּׁים
וּמֵאֲתָיִם אִישׁ שְׁבָכְם: יִי וַיִּקְהַל עֲלֵיהֶם
קֶרַח. בְּדַבְרֵי לִיצְנֹת. כָּל הַלִּילָה הַהוּא הִלָּךְ
אֶעֱלֵ הַשְּׁבָטִים וּפְתַח אֹתָם בְּסִבּוּרִין אֲתָם

יש גורסים כאן שני ספרי תימן

תפסיר רס"ג

כא) אן אנפרזתם מן בין הד'ה אלגמאעה. אפניתהם כטרפה: (כב) פוקעא עלי וגוהמא וקאלא. יא טאיק. יא אלאה ארואח כל בשרי ארגל ואחד יכסי ועלי סאיר אלגמאעה תסכ'ט: כג) תים פלם אללה מוסי תפלימא: כד) מר אלגמאעה וקל להם. ארתפעו. ען חואלי מסכן קרח דתן ואבירם: כה) פקאם מוסי. ומציא אלי דתן ואבירם. ומצו מעה שיוך בני אסראיל:

ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר:

כא **הַבְּדִלוּ מֵתוֹךְ הָעֵדָה****הַזֹּאת וְאֲכִלְהָ אֶתֶם כִּרְגָעִי:**

אתפרשו. מגו פנשתא דרא. ואשיעי

יתהון **כְּשָׁעָה:** כב **וַיִּפְּלוּ****עַל-פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל****אֱלֹהֵי הַרוּחַת לְכָל-בָּשָׂר****הָאִישׁ אֶחָד יַחֲטֵא וְעַל****כָּל-הָעֵדָה תִּקְצָף:** ונפלו על

אפיהון ואמרו. אל. אלה רוחיא לכל בשרא. גוברא חד יחוב. ועל כל

פנשתא יהי רוגזא: ס **כְּגַם וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה****לֵאמֹר:** ומליל יי עם משה למימר: כד **דַּבֵּר אֶל-הָעֵדָה****לֵאמֹר הֵעֵלוּ מִסִּבִּיב לְמִשְׁכַּן-קִרַח דָּתָן****וְאַבִּירָם:** מליל עם פנשתא למימר. אסתלקו מסחור סחור.למשכנא דקרח דתן ואבירם: כה **וַיִּקַּם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ****אֶל-דָּתָן וְאַבִּירָם וַיִּלְכוּ אַחֲרָיו וַקְּנִי יִשְׂרָאֵל:**

— כ"י —

ואתה על כל העדה תקצוף. אמר הקדוש ברוך הוא יפה אמרת, אני יודע ומודיע מי חטא ומי לא חטא: כד העלו וגו'. בתרגומו הסתלקו מסביבות משכן קרח: כה ויקם משה. פסבור שישאו לו פנים ולא עשו:

כא אל אלהי הרוחת. יודע מחשבות. אין מדתך כמדת בשר ודם, מלך בשר ודם שסרחה עליו מקצת מדינה אינו יודע מי החוטא, לפיכך כשהוא כועס נפרע מכלם, אבל אתה לפניך גלויות כל המחשבות ויודע אתה מי החוטא: האיש אחד. הוא החוטא

וזלק הרקדוק: כה האיש אחד יחטא. הה"א ה"א הידיעה ובאה בקמץ מפני אות הגרון (מהר"ם):

תפסיר רס"ג

כו) פּפּלם אלגמאעה וקאל להם. אעתיזלו ען אכ'ביה' הולאי אלקום אלצ'אלמין. ולא תדנו בשי מ'מא' הו' להם. פלא תנסאפו בגמיע כ'טא'יאהם: כז) פאר'תעפו. ען חואלי מסכן קרח דתן ואבירם. וקמא איצ'א כ'רגא. פאנתעצבו עלא באב כ'בא'י'קמא. ונסאהם ובניהם ו'אטפאלהם ל'ירו מא יכון: כח) פקאל מוסי'. בהד'יה אלכ'לה. תעלמון. אן אללה

וקם משה. ואזל לות דתן ואבירם. ואזלו בתרוהי סבי ישראל: כו וידבר אל-העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל-תגעו בכל-אשר להם פן-תספו בכל-חטאתם: ומליל עם כנשתא למימר. זורו כען. מעלוי משפני גובריא חיביא האלין. ולא תקרבון בכל דילהון. דלמא תלקון בכל חוביהון: כז ויעלו מעל משפן-קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם: ואסתלקו. מעלוי משפנא דקרח. דתן ואבירם מסחור סחור. ודתן ואבירם נפקו קימין. בתרע משפניהון. ונשיהון ובניהון וטפלהון: כח ויאמר משה בזאת תדעון כי-יהוה שלחני לעשות את כל-המעשים האלה כי-לא מלבי: ואמר משה. בדא תדעון. ארי יי שלחני. למעבד.

— רס"י —

כז יצאו נצבים. בקומה וקופה לחרף ולגדף. כמו (שמואל א' יז, טז) ויתצב ארבעים יום דגלית: ונשיהם ובניהם וטפם. בא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי בית דין שלמטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי

זולק הדקדוק: כו ונשיהם ובניהם וטפם. כן הוא בכל התיגאן תיבת ונשיהם בטפחא:

תפסיר רס"ג

בַּעַתְּ בֵּי לְאֶעֱמֵל גְּמִיעַ הַדִּיהַ
 אֲלֵאֲעִמְאֵל. לִיס מִן תִּלְקֵא נַפְסִי:
 (כט) אֵן מֵאֵת הוֹלֵאִי אֱלֹקִים
 כְּמוֹת כָּל אֱלֹנָאס. וְטוֹלְבוּ
 כְּמִטְאֲלִבְתָּהֶם. פִּלִּיס אֱלִלָּה
 בַּעַתְּ בֵּי ל) וְאֵן כִּלְקֵ אֱלִלָּה
 כִּלְקֵא. בְּאֵן תִּפְתַּח אֱלֹאֲרִץ
 פִּאֲדָה פִּתְבַּתְלַעְהֶם וְגְמִיעַ
 מֵאֲלֹהִים. וְיִנְזְלוּ אֲחִיאֵ אֱלִי
 אֱלֹתֵי־רֵא. עֲלִמְתֶם. אֵן הוֹלֵאִי
 אֱלֹקִים קֵד עֲצוּ אֱלִלָּה:
 (לא) וְכֵאן עֲנֵד פִּרְאֲגֵה. מִן קוֹל

יֵת כָּל עוֹבְדֵי־הָאֱלִיִּן; אֲרִי לֹא מִרְעוּתִי:

כֹּט אִם-כְּמוֹת כָּל-הָאָדָם

יִמְתּוֹן אֱלֹה וּפְקֻדַת כָּל-

הָאָדָם יִפְקֹד עֲלֵיהֶם לֹא

יְהוֹה שְׁלַחְנִי: אִם כְּמוֹתָ דְכָל

אֲנָשָׁא יְמוֹתוֹן אֱלִיִּן. וְסַעוּרָא דְכָל אֲנָשָׁא.

יִסְתַּעַר עֲלֵיהוֹן; לֹא יִי שְׁלַחְנִי:

וְאִם-בְּרִיאָה יִבְרָא יְהוֹה

וּפִצְתָּהּ הָאָדָמָה אֶת-פִּיהָ

וּבִלְעָה אֹתָם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם וַיִּרְדּוּ חַיִּים

שְׂאֵלָה וַיִּדְעֹתֶם כִּי נֹאצוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה

אֶת-יְהוֹה: וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא יִי. וְתִפְתַּח אֲרַעָא יֵת פּוֹמָה וְתִבְלַע

יִתְהוֹן וַיֵּת כָּל דִּילְהוֹן. וַיִּחְתּוֹן כַּד חַיִּין לְשֹׂאֹל. וְתִדְעוּן. אֲרִי אֲרַגְיוֹן.

גּוֹבְרִיא הָאֱלִיִּן קָדָם יִי: לֹא וַיְהִי כְּכֹלְתוֹ לְדַבֵּר אֶת

כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְתִבְקַע הָאָדָמָה אֲשֶׁר

תַּחְתֵּיהֶם: וַהוֹה כַּד שִׁיעִי. לְמַלְלָא. יֵת כָּל פִּתְגְּמֵי־הָאֱלִיִּן.

— רס"י —

כֹּט לֹא ה' שְׁלַחְנִי. אֱלֵא אֲנִי עֲשִׂיתִי הַכֹּל

מִדְעַתִּי וּבִדְיִן הוּא חוֹלֵק עָלַי: לְאִם בְּרִיאָה.

קְדָשָׁה: יִבְרָא ה'. לְהַמִּית אוֹתָם בְּמִיתָה

שְׂלֵא מוֹת בָּה אָדָם עַד הַנְּהַ וּמָה הִיא

זוֹלָק הַדְּקוּקָה: כֹּט וּפְקֻדַת כָּל-הָאָדָם. הַתְּרַגּוּם וְסַעוּרָא דְכָל אֲנָשָׁא וְכו' בְּרִישׁ גְּרַסִּינָן וְרַשׁׁי

בַּפ"ד נִדְרִים מִפְּרַשׁ לְשׁוֹן סַעַד בְּדִל"ת וְאִמְנָם כַּגְּמֵרָא שְׁבַת דָּף י"ב שֵׁם כְּתַב רַשׁׁי שְׁהוּא לְשׁוֹן

סַמְךְ וְאַח"כ כְּתַב בְּשֵׁם רַבּוּ רַבִּינוּ יַעֲקֹב דְּהוּא לְשׁוֹן בִּיקוּר וְכְתַב שֵׁם רַשׁׁי עֲלֵה דְלַפ"ז גְּרַסִּינָן

בְּרִישׁ יַעוּ"ש וְכו"ג הַעֲרוּךְ בְּרִישׁ כַּעֲרֹךְ סַר יַעוּ"ש:

תפסיר רס"ג

הדיא אלכלאם. אנשקות
אלארץ' אלדין תחתתם:
לב) פפתחת אלארץ' פאהא.
פאבתלעתתם וביותתם. וכל
אנסאן לקנת. וגמיע אלסרת:
לג) פנולו הם וגמיע מאלהם.
אחיא אלי' אלטרוא. וגטת
עליהם אלארץ'. ובאדו מן בין
אלגוק: לד) וגמיע אל אסראיל.
אלדין תואליהם הרבו מן
שדה' אצואתתם. קאלו. פלא
תבלענא אלארץ': לה) ונאר
כרגת מן ענד אללה. פאחרקת
אלמאיתין ואלכ'מסין אלרגל.
מקרבי אלבכור: יז א) ת'ם כלם

ואתבזעת ארעא דתחותיהון:
לב ותפתח הארץ את-פיה
ותבלע אתם ואת-בתיהם
ואת כל-האדם אשר
לקרח ואת כל-הרכוש:
ופתחת ארעא ית פומה. ובלעת יתהון
וית אנש בתיהון. וית כל אנשא דלקרח.
וית כל קנינא: לג וירדו הם
וכל-אשר להם חיים
שאלה ותבס עליהם
הארץ ויאבדו מתוך

הקהל: ונחתו. אנון וכל דילהון. פד חיינ לשאול. וחפת עליהון
ארעא. ואבדו מגו קהלא: לד וכל-ישראל אשר
סביבתיהם נסו לקלם פי אמרו פן-תבלענו
הארץ: וכל ישראל. דבסחרניהון ערקו לקלהון. ארי אמרו. דלמא
תבלענא ארעא: לה ואש יצאה מאת יהוה ותאכל
את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת:
ואישתא נפקת מן קדם יי. ואכלת. ית מאתן וחמשין גוברא. מקרבי
קטרת בוסמיא: ס **שני בספרי תימן** ל' א וידבר יהוה

— רש"י —

ואם לאו יברא ה': לד נסו לקולם. בשביל הקול היוצא על בליעתן:

שמנו המור (ז) וכל-ישראל. המנהג להטעים הכ"ף של וכל.

תפסיר רס"ג

אללה מוסי' תפלימא: (ב) מר
אלעזר אבן הרון אלמאם.
באן ירפע אלמגאמר מן בין
אלמחרקין. וידידי אלנאר
הנאך. לאנדהא קוד תקודסת:
(ג) אמא מגאמר הולאי
אלמכ'טין עלי נפוסהם.
פיצנעויהא צפאיחא רקאק
ג'שאא לאלמד'בת. פאנדהא
למא קדמויהא בין ידי אללה קוד
תקודסת. ותציר עלאמה לבני
אסראיל: (ד) פאכ'ד' אלעזר
אלמאם. מגאמר אלנחאס.

אל-משה לאמר: ומליל יי עם
משה למימר: אמר אל-
אלעזר בן-אהרן הכהן
וירם את-המחתות מבין
השרפה ואת-האש זרה-
הלאה כי קדשו: אימר לאלעזר
בר אהרן כהנא. ויפריש ית מחתיתא
מבין יקדיא. וית אישתא ירחיק להלאה.
ארי אתקדשא: את מחתות

החטאים האלה בנפשותם ועשו אתם רקעי
פחים צפוי למזבח כי-הקריבם לפני-יהוה
ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל: ית. מחתית חיביא
האלין דאתחיבו בנפשתהון. ויעבדון יתהון. טסין רדידין חופאָה
למדבחה. ארי קריבונין קדם יי ואתקדשא. ויהוין לאת לבני ישראל:
ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת

— רס"י —

ז' ואת האש. שבתוף המחתות: זרה
הלאה. לארץ מעל המחתות: כי קדשו.
המחתות ואסורין בהנאה שהרי עשאום כלי
שרת: ג החטאים האלה בנפשותם. שנעשו
פושעים בנפשותם. שנחלקו על הקדוש ברוך
הוא: רקעי. רדידין: פחים. טסין מרדידין
טיכני"ט זלט"ז: צפוי למזבח. למזבח הנחשת:
ויהיו לאות. לזכרון. שיאמרו אלו היו
מאותן שנחלקו על הכהנה ונשרפו:
ד וירקעום. אטיכני"ט זלט"ז:

זולק הרקדוק: ג רקעי פחים. מתרגמינן טסין רדידין ולא מתרגמינן רדידין טסין דשאני
המקרא דרקועי סמוך ולא הופסד הבנת הענין משא"כ רדידין שהוא מוכרת. על כן לתיקון
הלשון הקדים טסין גם בפירוש רס"ג פירש בערבי צפאיחא ריקאק הרי שהלך אחר תיקון
הלשון שיהא מובן:

תפסיר רס"ג

אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשָּׂרְפִים
 וַיִּרְקְעוּם צְפוּי לַמִּזְבֵּחַ: וַנְּסִיב
 אֶלְעָזָר כְּהֵנָּה. ית מחתית נחשא. דקריבו
 יקדיא. ורדידונין חופאה למדבחה:
 זכרון לבני ישראל למען
 אֲשֶׁר לֹא יִקְרַב אִישׁ זָר
 אֲשֶׁר לֹא מִזְרַע אֶהְרֹן הוּא
 לְהִקְטִיר קִטְרֹת לִפְנֵי יְהוָה
 וְלֹא־יְהִיָּה כְקֶרַח וּכְעֵדָתוֹ

אלדי קדמוהא אלמחרקין.
 פארקוהא צפאיתחא לאלמד'בת:
 (ה) ד'פרא לבני אסראיל. לפי
 לא יתקדם רגל אגנבי. מן ל'ס
 הו מן נסל תרון. ליבכיר
 בכ'זרא בין ידי אללה. ולא יכון
 פקרח ופגמועה. פמא נזל
 אללה. עלי יד מוסי פיה:
 (ו) פתד'מר. גמאעה' בני
 אסראיל מן ג'ד. עלי מוסי
 ותרין קאילין. אנתמא
 קתלתמא מן אמה' אללה:
 (ז) פלמא תגווקו עליהמא

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לֹא: דוכרנא לבני ישראל.
 בדיל. דלא יקרב גבר חילוני. דלא מזרעא דאהרן הוא. לאסקא
 קטורת בוסמין קדם יי. ולא יהי כקרח וככנשתיה. פמא דמליל יי.
 בידא דמשה ליה: פ וילנו כל-עדת בני-ישראל
 ממחרת על-משה ועל-אהרן לאמר אתם
 הַמֵּתִים אֶת־עַם יְהוָה: ואתרעמו. כל כנשתא דבני ישראל
 ביומא דבתרוהי. על משה ועל אהרן למימר. אתון גרמתון דמית
 עמא די: ויהי בהקהל העדה על-משה ועל-

— רס"י —

כמו על. ומדרשו על קרח. ומהו ביד
 משה ולא כתב אל משה, רמז לחולקים
 על הכהנה שלוקין בצרעת, כמו שלקה
 משה בידו שנאמר (שמות ז, ט) ויוציאה והנה
 ידו מצרעת בשלג, ועל כן לקח עזיה
 בצרעת:

כולא יהיה כקרח. פדי שלא יהיה
 כקרח: כאשר דבר ה' ביד משה לו.
 כמו עליו, על אהרן דבר אל משה,
 שיהיה הוא ובניו כהנים, לפיכך לא יקרב
 איש זר אשר לא מזרע אהרן וגוי, וכן כל
 לי ולו ולקחם הסמוכים אצל דבור פתרוןם

תפסיר רס"ג

אלתפתו אלי כִּיבֹא אלמחצ'ר.
פֹּאדִיא בְּנוֹר אֱלֹהִי. צִיָּהֵר פִּי
אלג'מאם: ח) פִּתְקָדִים מוֹסִי
וְהָרוֹן. בֵּין יָדַי כִּיבֹא אלמחצ'ר:
ט) תִּים כֹּלֵם אֱלֹהִי. מוֹסִי
תִּכְלִימֵא: י) אֵן אֲרִתְפַעְתֵּם מִן
בֵּין הָדִיא אלג'מאעה. אֲפִנִיתֵהֶם
כְּטִרְפָּה. פֹּקֶעֶא עֲלֵי וְגוֹהֵהֵמֵא:
יא) פִּקְאֵל מוֹסִי לְהָרוֹן. כִּידִי
אלמג'מרה. וְאֲגַעֵל עֲלֵיהֶא
נֶאֱרָא. מִן פֹּקֵן אֱלִמְדִּבַּח
וְאֵלְקִי בְּכִזְרָא. וְאֲדִיָּהֵב בֵּה
מִסְרַעֵא. אֱלֵי אלג'מאעה
וְאֲסִתְגַּפֵּר עֲנָהֶם. פֶּאֵן אֱלִסְכִּיט.
קֹדֵד כִּיֶּדֶג מִן בֵּין יָדַי אֱלֹהִי.
וְקֹדֵד בְּדֵא בְּהֶם אֱלִצְדָּאִים:

אֶהְרֹן וַיִּפְנוּ אֶל-אֱהֵל מוֹעֵד
וַהֲנִיחַ כִּסֵּהוּ הָעֲנָן וַיֵּרָא

כְּבוֹד יְהוָה: וַהֲוָה. בְּאֲתַפְנִשׁוֹת
בְּנִשְׁתָּא עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהְרֹן. וְאֲתַפְנִיאוּ
לְמִשְׁכַּן זִמְנָא. וְהָא חִפְּהִי עֲנָנָא. וְאֲתַגְּלִי
יִקְרָא דֵיִי: ח) וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן
אֶל-פְּנֵי אֱהֵל מוֹעֵד: וְעַל מֹשֶׁה

וְאֶהְרֹן: לְקִדְּם מִשְׁכַּן זִמְנָא: ס (דביעי)

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
לֵאמֹר: וּמְלִיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

י) הֲרִמּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת

וְאֲכַלְהָ אַתֶּם כְּרִגַע וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם: אֲתַפְרִשׁוּ.
מִגּוֹ בְּנִשְׁתָּא הָדֵא. וְאֲשִׁיצי יִתְהוֹן כְּשַׁעֵא. וּנְפִלוּ עַל אֲפִיָּהוֹן:
י) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אֶהְרֹן קַח אֶת-הַמַּחְתָּה וְתֵן-
עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ
מִהֲרָה אֶל-הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי-יֵצֵא הַקֶּצֶף
מִלְּפָנַי יְהוָה הַחֵל הַנֶּגֶף: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאֶהְרֹן. סב יִת
מַחְתִּיתָא. וְהֵב עֲלֶה אִישְׁתָּא. מֵעֲלוּי מַדְבַּחָא וְשׁוֹ קְטוֹרֶת בּוֹסְמִין.

— רס"י —

י) וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם. רז זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע, שהקטרת עוצר המגפה
כדאיתא במסכת שבת (שנת פט ט):

זֶלֶק הַדְּקֻדּוֹק: י) וְתֵן-עֲלֶיהָ אֵשׁ. הראוי בצירי ואע"פ שהוא במקף לפי שאינו סמוך למלה
זעירא או למלה מלעיל וחד תן להם כפעלם (מהר"ם): מעל המזבח ושים קטרת. תיבת המזבח
בפשטא אחת והיא מלרע בכל ספרי תימן:

תפסיר רס"ג

יב) פֿאַכיד' ד'אַלד' הַרוֹן. פֿמא קאַל מוסי'. וְחַאצִיר אֱלֹהֵי וְסַט אֱלֹהֵי. פֿאַדִיא בִּאֱלֹהֵי קֹד אַבְתִּדא בְּהֵם. פֿבְכִיר אֱלֹהֵי. וְאַסְתִּגִּיפֵר עֲנָהֵם: יג) פֿוֹקֶף בֵּין אֱלֹהֵי וְאַלְאֲחִיא. וְאַנְחִבֵס אֱלֹהֵי: יד) פֿפֿאַן עֲדָד מִן מֵאָת בְּדִיאֲלֶךְ אֱלֹהֵי. אַרְבַּעַה עֶשֶׂר אֱלֹף וְסָבַע מֵאֵי. סוּא מִן מֵאָת בְּסָבַב קֶרַח: טו) פֿרָגַע הַרוֹן אֱלֹהֵי מוסי'. אֱלֹהֵי בֵּאֵב כִּיבֵּא אֱלֹהֵי. וְקֹד אֲנַחְבֵס אֱלֹהֵי:

וְאוֹבִיל בְּפִרְיעַ. לִכְנֶשֶׁתָּא וְכִפֵּר עֲלֵיהוֹן.
אֲרִי נֶפֶק רִוְגָזָא. מִן קָדָם יי שְׂרֵי מוֹתָנָא:
יב) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן בְּאֶשֶׁר | דְּבַר
מֹשֶׁה וַיִּרְץ אֶל-תּוֹךְ הַקְּהָל
וְהֵנִה חֹתֵל הַנֶּגֶף בַּעַם וַיִּתֵּן
אֶת-הַקְּטֹרֶת וַיִּכְפֹּר עַל-

הַעַם: וְנָסִיב אֶהֱרֹן. פֿמא דְּמִלִּיל
מֹשֶׁה. וְרַהֲט לְגוֹ קְהֵלָא. וְהָא. שְׂרֵי מוֹתָנָא
בְּעַמָּא. וַיִּהְיֶה יֵת קְטֹרֶת בּוֹסְמִיא. וְכִפֵּר
עַל עַמָּא: יג) וַיַּעֲמֵד בֵּין-

הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה: וְקָם בֵּין מֵיתָא
וּבֵין חַיִּיא. וְאַתְּפִילי מוֹתָנָא: יד) וַיְהִי הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה
אַרְבַּעַה עֶשֶׂר אֱלֹף וְשִׁבְעַ מֵאֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים
עַל-דְּבַר-קֶרַח: וְהוּו. דְּמֵיתוּ בְּמוֹתָנָא. אַרְבַּעַת עֶשֶׂר אֱלִפִין וְשִׁבַּע
מֵאָה. בְּרַ מְדִמִּיתוּ עַל פְּלוּגָתָא דְּקֶרַח: טו) וַיֵּשֶׁב אֶהֱרֹן אֶל-
מֹשֶׁה אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נִפְּצָרָה:
וְתָב אֶהֱרֹן לְוֹת מֹשֶׁה. לְתַרַע מִשְׁכַּן זְמָנָא. וּמוֹתָנָא אֶתְפִּילי: פ

— רס"ג —

פֿתַח אֹהֶל מוֹעֵד בֵּא עַמִּי וְשָׂאֵל. וְהוּו שְׁנֹאֲמֵר
וַיֵּשֶׁב אֶהֱרֹן אֶל מֹשֶׁה. דְּבַר אַחַר לְפִי
בְּקֶטֶרֶת, לְפִי שְׁהִיו יִשְׂרָאֵל מְלִיזִין וּמְרַנְּנִים
אַחַר הַקְּטֹרֶת לֹאמֵר סֵם הַמּוֹת הוּא. עַל יְדוֹ
מֵתוּ נָדָב וְאַבִּיהוּא. עַל יְדוֹ נִשְׂרְפוּ חַמְשִׁים
וּמֵאֵתִים אִישׁ, אֲמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּרָאוּ
שְׁעוֹצֵר מַגֵּפָה הוּא, וְהַחֲטָא הוּא הַמִּמִּית:

יג) וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וְהַעֲמִידוּ עַל כְּרֹחוֹ. אֲמַר לוֹ הַמְּלָאָךְ הַנּוֹחַ לִי
לְעִשׂוֹת שְׁלִיחוּתִי. אֲמַר לוֹ מֹשֶׁה צֹנִי לְעַבְד
עַל יְדֶךָ. אֲמַר לוֹ אֲנִי שְׁלֹחֹהוּ שְׁלִמְקוֹם וְאַתָּה
שְׁלֹחֹהוּ שְׁלִמְשָׁה. אֲמַר לוֹ אֵין מֹשֶׁה אוֹמֵר
כְּלוּם מִלְּבוֹ אֵלֵא מִפִּי הַגְּבוּרָה, אִם אֵין אֲתָה
מֵאֲמִין הַרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמֹשֶׁה אֶל

תפסיר רס"ג

טז) תים פלם אללה מוסי תכלימא: יז) מר בני אסראיל. וכידי מנהם. עצא עצא לכל בית אב. מן אשראפהם לביות אבאיהם. אתני עשר עצא. ואכתב אסם כל רגל עלי עצאה: יח) ואסם הרון. אכתב עלי עצא לוי. אנך אנמא תאכדי עצא ואחד. לגמלה ביות אבאיהם: יט) וצעהא פי כ'בא אלמחציר. בין ידי אלשהאדה. אלדי אחצ'רך הנאך: כ) פאלדגל אלדי אכ'תארה תפרע עצאה. חתא אהדי עני. תדמר בני אסראיל. אלדי הם מתד'מרון עליכם:

✠ שלושד בספרי תיטן ✠ (חמישי) טז וידבר יהוה אל-משה לאמר:

ומליל יי עם משה למימר: ד דבר אל-בני ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת כל-נשיאיהם לבית אבתם שנים עשר מטות איש את-שמו תכתב על-מטהו: . ואת שם אהרן תכתב על-מטה לוי כי מטה אחד לראש

בית אבותם: וית שמא דאהרן. תכתוב על חוטרא דלוי. ארי חוטרא חד. לריש בית אבהתהון: יט והנחתם באהל מועד לפני העדות אשר אועד לכם שמה: ותצנענון במשכן זמנא. קדם סהדותא. דאזמין מימרי לבון תמן: * והיה האיש אשר אבחר-בו מטהו יפרח והשכתי מעלי את-תלנות בני ישראל אשר הם מלינם עליכם: ויהי. גוברא. דאתרעי ביה חוטריה ינעי. ואניח מן קדמי. ית תורעמת בני ישראל. דאנון מתרעמין עליכון:

* ארצי הספר

— רס"י —

יח כי מטה אחד. אף על פי שחלקתים לשתי משפחות כהנה לבד ולויה לשתי משפחות משפחת כהנה לבד ולויה

לבד מכל מקום שבט אחד הוא: כ והשכתי. כמו וישבו המים (צרכים ס, 6). וחמת המלך

תפסיר רס"ג

כא) פכלם מוסי' בדאלך בני אסראיל. פדפע אליה כל אשראפהם. עצא מן כל שרף לביות אבאיהם. אתני עשר עצא. ועצא הרון פי מא בין עציהם: כב) פוצעהא מוסי' בין ידי אללה. פי כ'בא אלשהאדה: כג) ולמא כאן מן ג'ד. דכל מוסי' אלי כ'בא אלשהאדה. פאדיא קד פרעת עצא הרון אלתי הי לבית לוי. פאכ'רגת פרועא ונוורת נוארא. ועקדת לוזא:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו | כָּל-נְשֵׁי־אֵיהֶם מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד מִטָּה לְנָשִׂיא אֶחָד לְבַיִת אֲבֹתָם שָׁנִים עֶשֶׂר מִטּוֹת וּמִטָּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מִטּוֹתָם: וּמִלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיִּהְיוּ לֵיה פֶל רַב־בְּנֵיהוֹן. חוּטְרָא לְרַבָּא חַד. חוּטְרָא לְרַבָּא חַד לְבַיִת אֲבֹהֵתְהוֹן. תְּרֵי עֶשֶׂר חוּטְרִין. וְחוּטְרָא דְאַהֲרֹן בְּגוֹ חוּטְרֵיהוֹן: כֵּב וַיִּנַּח מֹשֶׁה אֶת-הַמִּטּוֹת לִפְנֵי יְהוָה בְּאֵהֶל הָעֵדוּת: וְאַצְנַע מֹשֶׁה. יֵת חוּטְרֵיא קָדָם יי. בְּמִשְׁכַּנָּא דְסִהְדוּתָא: כֵּג וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל-אֵהֶל הָעֵדוּת וַהֲנִיחַ פָּרַח מִטָּה-אַהֲרֹן לְבַיִת לְוִי וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵן צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים: וַהֲוֵה בְיוֹמָא דְבִתְרוּזְהִי. וְעַל מֹשֶׁה לְמִשְׁכַּנָּא דְסִהְדוּתָא. וְהָא. יַעַא חוּטְרָא דְאַהֲרֹן לְבַיִת לְוִי. וְאַפִּיק לְבַלְבִּין וְאַנִּיץ נֶץ. וְכַפִּית שְׁגָדִין: כֵּד וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת-כָּל-

— רס"י —

זוה מצוי בפרי האילן, כמו (ישעיכ יח, ט) ובסר גמל יהיה נצה. ולמה שקדים, הוא הפרי הממחר להפריח מכל הפרות, אף המעורר על הכהנה פרענותו ממחרת לבא, כמו שמצינו בעזיה (ד"ה ז' כו, יט) והצרעת ורחה במצחו. ותרגומו וכפית שגדין, כמין אשכול

שככה: (אסתר ז, י) כה בתוך מטותם. הניחו באמצע, שלא יאמרו מפני שהניחו בצד שכניה פרח: כג ויצא פרח. כמשמעו: ציץ. הוא חנטת הפרי כשהפרח נופל: ויגמל שקדים. כשהפר הפרי הפר שהן שקדים. לשון (בראשית כה, ט) ויגדל הילד ויגמל, ולשון

תפסיר רס"ג

(כד) פֶּאֶכְרֵג מוֹסִי. גְּמִיעַ אֲלֻעֲצֵי מִן בֵּין יְדֵי אֱלֹהִים. אֲלֵי גְּמִיעַ בְּנֵי אִסְרָאֵל. פְּנִצִּיר כָּל וְאַחַד אֲלֵי עֲצָאָה פֶּאֶכְדִּיָּהּ: (כה) תִּים קֶאֱל אֱלֹהִים לְמוֹסִי. רֵד עֲצָא תְרוֹן בֵּין יְדֵי אֱלֹהִים. תְּפוֹן חֲפִיץ עֲלֵאמָה לְדִוִּי אֲלֻכִּלֵף פִּיפְנָא תְדִמְרָהִם עֲלֵי וְלֹא יִהְלָכוּן: (כו) פְּצַנַע מוֹסִי. כְּמֵא אֲמִרָה אֱלֹהִים מִן דִּאֲלֵךְ: (כז) תִּים קֶאֱל בְּנֵי אִסְרָאֵל לְמוֹסִי. הוֹדִיא קֵד תּוֹפֵא מְנֵא וּבֵאֵד מְנֵא. פְּכֻלָּא הֶאֱלָכוּן:

הַמַּטֶּה מִלְּפָנַי יְהוָה אֵל-
כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ

אִישׁ מִטָּהוּ: וְאַפִּיק מֹשֶׁה יָת כָּל
חוּטְרִיא מִן קֶדָם יי. לְוֹת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
וְאַשְׁתְּמוֹדְעוּ וּנְסִיבוּ גְּבַר חוּטְרִיה: פ

⊕ רבועי בספרי תימן ⊕ (ששי) כה ויאמר

יְהוָה אֵל-מֹשֶׁה הֲשֵׁב אֶת-
מֹטֵה אֶהְרֹן לְפָנַי הָעֵדוּת
לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת לְבְנֵי-מִרִי

וּתְכַל תְּלוֹנְתָם מֵעָלַי וְלֹא יִמָּתוּ: וְאָמַר יי לְמֹשֶׁה.
אֲתִיב. יָת חוּטְרֵא דִּאֶהְרֹן קֶדָם סְהִדוּתָא. לְמִטְרֵא לְאוֹת לְעֵמָא סְרַבְנָא.

וַיִּסְפוּן תּוֹרְעַמְתְּהוֹן מִן קֶדְמִי וְלֹא יָמוּתוּן: פו וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ בֵּן עֲשָׂה: וַעֲבַד מֹשֶׁה. כְּמֵא

דְּפִקִּיד יי. יָתִיה בֵּן עֲבַד: פ כ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל-

מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גּוֹעְנֵנו אֲבָדְנוּ כָּלְנוּ אֲבָדְנוּ: וַאֲמָרוּ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְמֹשֶׁה לְמִימְרֵךְ. הָא מְנַנָּא קְטִילַת חֲרַבָּא. הָא מְנַנָּא בְּלַעַת

אַרְעָא. הָא מְנַנָּא מִיתוּ בְּמוֹתָנָא: כח כָּל הַקָּרֵב | הַקָּרֵב

— כש"י —

שְׂקָדִים יָחַד כְּפוּתִים זָה עַל זָה: מוֹמְוִי"ן זַלְעִ"ז [תְּלֻזוֹת] וַיֵּשׁ חֲלוּק בֵּין
כֹּה לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת. לְזַכְרוֹן שְׂבַחְרֵתִי תְּלֻזוֹתִים לְתְּלֻזוֹתִים, תְּלֻזוֹתִים תְּלֻזָּה אַחַת,
בְּאַהְרֹן הִכְהֵן וְלֹא יִלּוּנוּ עוֹד עַל הַכְּהֵנָה: תְּלֻזוֹתִים שֵׁם דְּבַר בְּלִשׁוֹן יְחִיד, וְאַפְלוּ הֵם
וּתְכַל תְּלוֹנְתָם. כְּמוֹ וְתַכְלָה תְּלוֹנְתָם, לִשׁוֹן תְּלֻזוֹת הִרְבֵּה: כֹּה כָּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב וּגְוִי. אֵין
שֵׁם מִפְּעַל יְחִיד לְנִקְבָּה כְּמוֹ תְּלֻזוֹתִים אֵנוּ יְכוּלִין לְהִיּוֹת זְהִירִין בְּכַף, כְּלָנוּ רִשְׁאִין

תפסיר רס"ג

(ח) ואדיא פאן כל מתקדם. אלי מסכן אללה יהלך. פהודיא נחן פאנון מתופון: יח א) פקאל אללה להרון. אנת ובניך ובית אביך מעד. תחמלון וזר אלקודס. ואנת. ובניך מעד תחמלון וזר אמאמתכם: (ב) ואיציא אכ'ותך בני לוי. סבט אביך קדמהם אליך.

אל-משכן יהוה ימות האם
תמנו לגוע: כל דקריב מקרב.
למשכנא דיי מאית. הא אנחנא סיפין
לממת: ס יח ויאמר יהוה
אל-אהרן אתה ובניך
ובית-אביך אתך תשאו
את-עון המקדש ואתה

ובניך אתך תשאו את-עון פהנתכם: ואמר יי
לאהרן. את. ובנך ובית אבך עמד. תסלחון על חובי מקדשא. ואת
ובנך עמד. תסלחון על חובי פהונתכון: וגם את-אחיד
מטה לוי שבט אביך הקרב אתך וילוו עליך
וישרתוך ואתה ובניך אתך לפני אהל העדת:
ואף ית ארך שבטא דלוי. שבטא דאבך קריב לותך.

— כס"י —

המסורים לכם הוא האהל והארון והשלחן
וכלי הקדש אתם תשבנו ותזהירו על כל זר
הבא לגע: ואתה ובניך. הכהנים: תשאו
את עון פהנתכם. שאינה מסורה ללוים
ותזהירו הלוים השוגגים שלא יגעו אליכם
בעבודתכם: וגם את אחיד. בני גרשון
ובני מררי: וילוו. ויתחברו אליכם להזהיר
גם את הנזרים מלקרב אליהם: וישרתוך.
בשמירת השערים ולמנות מהם גזברין
ואמנרכלין:

להכנס לחצר אהל מועד ואחד שיקריב
עצמו יותר מחברו ויכנס לתוך אהל מועד
ימות: האם תמנו לגוע. שמא הפקרנו
למיתה:

יח 16 ויאמר ה' אל אהרן. למשה אמר
שיאמר לאהרן להזהירו על תקנת ישראל
שלא יכנסו למקדש: אתה ובניך ובית
אביך. הם בני קהת אבי עמרם: תשאו את
עון המקדש. עליכם אני מטיל ענש הנזרים
שיחטאו בעסקי הדברים המקדשים

זולק הדקדוק: מה האם תמנו לגוע. באה ה"א השאלה על מלת אם שהוא ג"כ ענין שאלה
והיה די באחת מהן. ובמכלול באה ה"א התימה על מלה שהיא מורה לתמיהה והיא מלת אם
לרוב התמיהה: תמנו. הנו"ן והוי"ו למדברים בעדם והוא קל והיה משפטו להדגש (מהר"ם):

תפסיד רס"ג

וינציאפון אליך ויכדמונך. ואנת ובניך מעד. פקט. בין ידי כ'בא אלשהאדה: ג) ויחפצון מחפצך. וחפיץ גמיע אלכ'בא. מא כ'לא אנהי אלקדס ואלמד'בח לא יתקדמו. ל'לא יהלכון אנתם והם אגמעין: ד) ואלמנציאפין אליך. ויחפצון חפיץ כ'בא אלמחציר וכדמתה. ואגנבי לא יתקדם אליכם: ה) ותחפצו חפיץ אלקדס וחפיץ אלמד'בח. ולא יכון זיאדה סכ'ט. עלי בני אסראיל: ו) פאני קד אכ'ד'ת אכזתכם אלליואניין. מן בין

ויתוספון עלך וישמשונך. ואת ובנך עמד. קדם משכנא דסהדותא: ג) ושמרו משמרתך ומשמרת כל-האהל אך אל-כלי הקדש ואל-המזבח לא יקרבו ולא ימתו גם-הם גם-אתם: ויטרו מטרך. ומטרת כל משכנא. פרם למני קודשא ולמדבחא לא יקרבו. ולא ימותו אף אנון אף אתון: ד) ונלוו עליך ושמרו את-משמרת אהל מועד לכל עבדת

האהל וזר לא יקרב אליכם: ויתוספון עלך. ויטרו. ית מטרת משכנא זמנא. לכל פולחן משכנא. וחילוני לא יקרב לותכון: ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח ולא יהיה עוד קצף על-בני ישראל: ותטרו. ית מטרת קודשא. וית מטרת מדבחא. ולא יהי עוד. רוגזא על בני ישראל: ו) ואני הנה לקחתי את-אחיכם הלויים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתנים

— כס"י —

ד וזר לא יקרב אליכם. אתכם אני מזהיר ו לכם מתנה נתנים. יכול לעבודתכם על כף: כ'לא יהיה עוד קצף. כמו שהיה שלהדיוט. תלמוד לומר לה, כמו שמפורש כבר, שנאמר (במדבר י, יא) כי יצא הקצף: למעלה, לשמור משמרת גזברין ואמרכלין:

זולק הדקדוק: אך אל כלי הקדש ואל המזבח. תיבת המזבח בפשטא אחת בכל ספרי תימן והיא מלרע:

תפסיר רס"ג

בני אִסְרָאֵל. וְגַעְלוֹתֵהֶם הִבֵּה לָכֶם לֵאלֹהֵי לִיכְדָמוּ כִדְמוֹהֵי כִיבֹא אֶלְמַחְצִיר: (ז) וְאַנְתּוֹ וּבְנֵיךָ מֵעַד. תַּחֲפֹצוֹן אִמְאֵמֵתְכֶם. לְגַמִּיעַ אִמּוֹר אֶלְמִדְבַּחַת. וְדֹאכִיל אֶלְסַגְף וְתַכְדָּמוֹנָה. פִּקֹּד גַּעְלוֹת כִּדְמֵתְכֶם כִּדְמוֹהֵי מוֹהִיבָה. וְאִי אֶגְנִי תִקְדָּם אֵלֶיהָ פְּלִיקְתָּל: (ח) תִּים פִּלָּם אֶלְלָה הַרוֹן. וְקֹאֵל. אֲנִי קֹד אַעֲשִׂיתְךָ חֲפִיץ רַפְאֵיעִי. מִן גַּמִּיעַ אֶקְדָּאס בְּנֵי אִסְרָאֵל.

לִיהוֹה לַעֲבֹד אֶת־עַבְדָּת
 אֶהֱל מוֹעֵד: וְאַנָּא. הָא קְרִיבִית יֵת
 אַחִיכּוֹן לִיּוֹאֵי. מַגּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְכוֹן.
 מִתְּנָא יְהִיבִין קְדָם יִי. לְמַפְלַחַת. יֵת פּוֹלְחֵן
 מִשְׁכַּן זְמָנָא: וְאַתָּה וּבְנֵיךָ
 אֶתְךָ תִשְׁמְרוּ אֶת־
 כְּהֵנְתְּכֶם לְכָל־דְּבַר
 הַמְּזִבַּח וְלַמִּבֵּית לַפָּרֶכֶת
 וְעַבְדֵיכֶם עַבְדָּת מִתְּנָה

אֶתְּךָ אֶת־כְּהֵנְתְּכֶם וְהִזְרֵה קֶרֶב יוֹמֵת: וְאַתּוֹ וּבְנֵיךָ
 עִמָּךְ. תִּשְׁרוֹן יֵת כְּהוֹנְתְּכוֹן. לְכָל פִּתְגָם מִדְּבַחָא. וְלִמְגִיו לְפָרוּכְתָא
 וְתַפְלַחוֹן. פּוֹלְחֵן מִתְּנָא. אֶתְּיִן יֵת כְּהוֹנְתְּכוֹן. וְחִילוֹנֵי דִיקְרָב יֵת קֶטִיל: פ
 הַמִּשְׁפָּחָה בְּסִפְרֵי תִימֵן ה
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן וְאֲנִי הִנֵּה
 נָתַתִּי לָךְ אֶת־מִשְׁמַרְתְּ תְרוֹמֹתַי לְכָל־קֹדֶשׁ
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לָךְ נִתְּתִים לְמִשְׁחָה וּלְבְנֵיךָ לְחֶק־
 עוֹלָם: וּמִלִּיל יִי עִם אַהֲרֹן. וְאַנָּא הָא יְהִיבִית לָךְ. יֵת מִשְׁרַת אַפְרָשׁוֹתֵי.

— כ"י —

הַרְיֵי כוֹתֵב וְחוֹתֵם לָךְ וּמַעֲלָה בְּעַרְפְּאֵינוּ. אֶפ
 כָּאֵן לְפִי שְׂבָא קֶרֶח וְעַרְעַר כְּנֵגֵד אַהֲרֹן עַל
 הַכְּהֵנָה. בָּא הַכְּתוּב וְנִתֵּן לוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע
 מִתְּנוֹת כְּהֵנָה בְּבְרִית מְלַח עוֹלָם. וְלִכְפֹּר
 נִסְמָכָה פְּרָשָׁה זֹו לְכָאֵן: מִשְׁמַרְתְּ תְרוֹמֹתֵי.
 שְׂאֵתָה צְרִיף לְשִׁמְרוֹן בְּטַהֲרָה: לְמִשְׁחָה.
 לְגִדְלָה:

עַבְדָּת מִתְּנָה. בְּמִתְנָה נִתְּתִיהָ לָכֶם: ס וְאַנִּי
 הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ. בְּשִׁמְחָה. לְשׁוֹן שִׁמְחָה הוּא
 זֶה, כְּמוֹ (שְׁמוֹת ד', יז) הִנֵּה הוּא יוֹצֵא לְקִרְאֵתְךָ
 וְרֹאךָ וְשִׁמַּח בְּלִבּוֹ. מִשַּׁל לְמִלְךָ שְׁנֵתֵן שְׂדֵה
 לְאוֹהֲבֵי וְלֹא כְּתֹב וְלֹא חֲתֵם וְלֹא הֶעֱלָה
 בְּעַרְפְּאֵינוּ. בָּא אֶחָד וְעַרְעַר עַל הַשְּׂדֵה. אָמַר
 לוֹ הַמֶּלֶךְ כֹּל מִי שִׁירְצָה יָבֹא וְיַעֲרַר לְנִגְדֵךְ.

תפסיר רס"ג

אעשיתנהא לך מסתא. ולבניך
רסם אלד־הר: ט) הדיא יפון לך.
מן כזואץ אלאקדאס מן בעד
אלמחרק. מן גמיע קראבינהם
וברגם וד־כותגם. וקרבאן
אלאתים אלד־י יאתונני בה. פהו
מן כזואץ אלאקדאס. לך
ולבניך: י) ובכואץ אלטהר
תאכלה. כל ד־כר יאכל מנה.
כדיאך יפון לך קדסא:
יא) ונד־ה לך רפאיע
עטאיאהם. מן גמיע מחרפאת
בני אסראיל. לך אעשיתנהא.
ולבניך ולבנאתך. מעד רסם

לכל קודשיא דבני ישראל. לך יהבתנון
לרבו. ולבנד לקים עלם: ט זֶה יִהְיֶה
לְךָ מִקְדָּשׁ הַקְּדוּשִׁים מִן־
הָאֵשׁ כָּל־קָרְבָּנִם לְכָל־
מִנְחָתָם וְלְכָל־חֲטָאתָם
וְלְכָל־אֲשָׁמִם אֲשֶׁר יֵשִׁיבוּ
לִי קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים לְךָ הוּא
וּלְבָנֶיךָ: דין יהי לך. מקדש קודשיא
מותר מן אישתא. כל קורבנהון. לכל
מנחותהון ולכל חטותהון. ולכל אשמהון

דִּיתִיבוֹן קְדָמִי. קֹדֶשׁ קֹדְשֵׁיךָ דִּילְךָ. הוּא וְדַבְּנֶךָ: ד בְּקֹדֶשׁ
הַקְּדוּשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ כָּל־זָכָר יֹאכֵל אֹתוֹ קֹדֶשׁ
יִהְיֶה־לְךָ: בְּקֹדֶשׁ קֹדְשֵׁיךָ תִּיכְלִינֶיהָ. כָּל דְּכוּרָא יִיכּוֹל יִתִּיחָ.
קודשא יהי לך: ז) וזֶה־לְךָ תְּרוּמַת מִתְּנָם
לְכָל־תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתִיתִים וּלְבָנֶיךָ
וּלְבָנֹתֶיךָ אֹתָךְ לְחֶק־עוֹלָם כָּל־טְהוֹר בְּבֵיתֶךָ

— רס"י —

ט מן האש. לאחר הקטרת האשים: כל
קרבנם. בגון זבחי שלמי צבור: מנחתם
חטאתם ואשמים. כמשמעו: אשר ישיבו
לי. זֶה גֹזַל הַגֵּר: י בקדש הקדשים
תאכלנו וגוי. למד על קדשי קדשים שאין
נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כהנה:
יא תרומת מתנם. המורם מן התודה
ומהשלמים ואיל נזיר: לכל תנופת. שהרי
אלו טעונין תנופה: כל טהור. ולא טמאים.
דבר אחר כל טהור לרבות אשתו:

זלך הדקדוק: ט לכל־מנחתם. הלמ"ד בגעיא:

תפסיר רס"ג

אלהר. כל טאהר פי מנזלך
 יאכלהא: יב) וגמיע אגוד
 אלהרן ואלעציר ואלבר.
 אואילהא. אלד"י יגעלונגהא ללה
 קד געלטהא לך: יג) ובכור מא
 פי ריאציהם. אלד"י יאתון בה
 ללה יכון לך. וכל טאהר פי
 מנזלך יאכלה: יד) וכל צואף
 פי אל אסראיל יכון לך:
 טו) וכל אוול בטן. מן כל
 בשרי. אלד"י יקדמונה ללה. מן
 אנסאן ובהימה יכון לך. לכן
 יגב אן תפדי בכור אלנאס.
 ובכור אלבהימה אלנגסה:

יאכל אתו: ודין לך אפרשות
 מתנתהון. לכל ארמות פני ישראל. לך
 יהבתנון. ולבנד ולבנתך. עמד לקים
 עלם. כל דידי פני בביתך ייכול יתיה:
כל חלב יצהר וכל חלב
תירוש ודגן ראשיתם
אשר יתנו ליהוה לך
נתתים: כל טוב משח. וכל טוב
 חמר ועבור. רישיתיהון. דיתנון קדם יי לך
 יהבתנון: **בכורי כל אשר**
בארעם אשר יביאו ליהוה

לך יהיה כל טהור בביתך יאכלנו: בכורי. כל
 דבארעהון. דיתון קדם יי דילך יהי. כל דידי פני בביתך יכליניה:
כל חרם בישראל לך יהיה: כל חרמא בישראל
 דילך יהי: **כל פטר רחם לכל בשר אשר**
יקריבו ליהוה באדם ובבהמה יהיה לך אף |
פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור-
הבהמה הטמאה תפדה: כל פתח ולדא. לכל בשרא.
 דיקרבון קדם יי. פאנשא ובבעירא יהי לך. פרם מפרק תפרוק.
 ית בוכרא דאנשא. וית. בוכרא דבעירא מסאבא תפרוק:

— כ"י —

יב ראשיתם. היא תרומה גדולה:

תפסיר רס"ג

טז) ופדא אלנאס מן אבן שחר. בקימותה. כימסה מתיאקיל פציה במתקאל אלקודס. והו עשרין דאנק: יז) פאמא בכר אלבקר ואלצאן ואלמאעז. פלא תפדהא פאנהא מקודסה. רש דמהא עלי אלמד'בח וקתר שחמיהא. קרבאן מקבול מרצ'י ללה: יח) ולחמיהא זכון לך. פקון אלתחריד. ופאלסאק אלימני זכון לך: יט) וסאיר רפאיע אלצאנדאס. אלתני ירפעוהא בני אסראיל ללה.

טז וּפְדוּיוֹ מִבֶּן־חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה
בְּעֶרְכֶּךָ בְּסֶף חֲמִשָּׁת
שָׁקִלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא: ופּוֹרְקָנִיה
מִבֶּר יִרְחֵא תִּפְרוֹק. בְּפוֹרְסָנִיה. בְּסֶף. חֲמִשׁ
סְלַעִין בְּסֻלְעֵי קוֹדֶשׁא. עֶשְׂרִין מְעִין הוּא:
יז אַךְ בְּכוֹר־שׁוֹר אֶו־בְּכוֹר
כָּשֶׁב אֶו־בְּכוֹר עֵז לֹא
תִּפְדֶּה קֹדֶשׁ הֵם אֶת־דָּמָם
תִּזְרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־

יח חֲלָבָם תִּקְטִיר אִשָּׁה לְרִיחַ נִיחַח לִיהוָה: בָּרַם
בוּכְרָא דְתוֹרָא. אֶו־בוּכְרָא דְאִמְרָא. אֶו־בוּכְרָא דְעֵזָא. לֹא תִּפְרוֹק
קוֹדֶשׁא אֲנוּן. ית דמהון. תזרוק על מדבחה וית תרבהון תסיק. קורבן
לאתקבלא ברעוא קדם יי: יח ובשרם יהיה לך כחזה
התנופה ובשוק הימין לך יהיה: ובשרהון יהי לך.
כחדיא דארמותא. ובשקא דימינא דילך יהי: יט כל | תרומת
הקדשים אשר ירימו בני ישראל ליהוה נתתי

— רס"י —

יח כחזה התנופה ובשוק הימין. יהיה. בא רבי עקיבא ולמד הוסיף לך
שלשלמים שנאכלים לפהנים לנשיהם הכתוב הויה אחרת. שלא תאמר כחזה ושוק
ולבניהם ולעבדיהם לשני ימים ולילה אחד. שלתודה שאינו נאכל אלא ליום ולילה:
אף הבכור נאכל לשני ימים ולילה אחד: לך יט כל תרומת הקדשים. מחבתה

זולק הדקדוק: "אך בכור-שור. הבי"ת בגעיא בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

געלטהא לך. ולבניך ולבנותיך. מעד רסם אלדהר. עהוד תבאת אלעאלם הוי ללה. לך ולנסלך בעדך: (כ) תים קאל אללה לה. פי ריאציהם לא תנחל. ולא יכון לך נציב פי מא בינהם. פאני קוד געלט קראביני קסטך ונחלתך. פי מא בין בני אסראיל: (כא) ולבני לוי. קוד געלט כל עשר מן אל אסראיל נחלה. גדל כידמתהם. אלדי יכידמון כבא אלמחציר: (כב) ולא יתקדם בני אסראיל איציא אלי כבא אלמחציר. פיהלון וזרא פיהלכון:

לך ולבניך ולבנותיך אתה
לחק-עולם ברית מלח
עולם הוא לפני יהוה לך
ולזרעך אתה: כל אפרשות
קודשיא. דיפרשון בני ישראל קדם יי.
יהבית לך. ולבנד ולבנתך. עמד לקים
עלם. קים מלח עלמא היא קדם יי. לך
ולבנד עמד: ויאמר יהוה
אל-אהרן בארעם לא
תנחל וחלק לא יהיה לך
בתוכם אני חלקך ונחלתך

בתוך בני ישראל: ואמר יי לאהרן. בארעהון לא תחסינ.
וחולק. לא יהי לך ביניהון. מתנן דיהבית לך אנין חולקך ואחסנתך.
בגו בני ישראל: שביעי בא ולבני לוי הנה
נתתי כל-מעשר בישראל לנחלה חלף
עבדתם אשר-הם עבדים את-עבדת אהל מועד:
ולבני לוי. הא יהבית. כל מעשרא בישראל לאחסנא. חלף פולחנהון
דאנון פלחין. ית פולחן משכן זמנא: בב ולא יקרבו עוד
בני ישראל אל-אהל מועד לשאת חטא למות:

— רס"י —

שלפרשה זו כללה בתחלה וכללה בסוף ופרט באמצע: ברית מלח עולם. ברית ברית עם אהרן בדבר הבריא ומתקנים ומבריא את אחרים: ברית מלח. בברית הברית למלח שאינו מסריח לעולם: כ וחלק לא יהיה לך בתוכם. אף בבניה:

תפסיד רס"ג

(כג) ויכ'דמון אלליואנין וחדהם כ'בא אלמחצ'ר. והם נחמלון וזרדם. רסם אלדהר עלא מר אגיאלכם. ופי מא בין בני אסראיל. לא ינחלו נחלה: (כד) פאן עשור בני אסראיל. אלתי ירפעונהא ללה רפיעה. געלתהא לאלליואנין נחלה. פלד'אלך קלת להם. פי מא בין בני אסראיל. לא ינחלון נחלה: (כה) תים פלם אללה מוסי תפלימא: (כו) ומר אלליואנין וקל להם. אדיא אכ'דתם מן בני אסראיל אלעשר. אלד'י געלתה לכם מנהם בנחלתכם.

ולא יקרבו עוד. בני ישראל למשכן
 זמנא. לקבלא חובא לממת: **כג** **ועבד**
ה'לוי הוא את-עבדת אהל
מועד והם ישאו עונם חקת
עולם לדרת'יכם ובתוך בני
ישראל לא ינחלו נחלה:
 ויפלחון ליואי אנון. ית פולחן משכן
 זמנא. ואנון יקבלון חוביהון. קים עלם
 לדריכון. ובגו בני ישראל. לא יחסנון
 אחסנא: **כד** **פי את-מעשר**
בני-ישראל אשר ירימו

ליהוה תרומה נתתי ללוים לנחלה על-בן
אמרתי להם בתוך בני ישראל לא ינחלו
נחלה: ארי ית מעשרא דבני ישראל. דיפ'רשון קדם יי אפרש'ותא.
 יהבית לליואי לאחסנא. על בן אמרית להון. בגו בני ישראל. לא
 יחסנון אחסנא: **כד** **וידבר יהוה אל-**
משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר: **כד** **ואל-הלוים**
תדבר ואמרת אליהם פי-תקחו מאת בני-
ישראל את-המעשר אשר נתתי לכם מאתם

— רש"י —

כג והם. הלוים ישאו עונם של ישראל. כד אשר ירימו לה' תרומה. הפתוב קראו
 שעליהם להזהיר הזרים מגשת אליהם: תרומה עד שיפריש ממנו תרומת מעשר:

תפסיר רס"ג

פארפען מנה רפיעה ללה. עשרא מן אלעשר: כז) ודאלד אן תחשב לכם רפאיעכם. כאלבר לבני אסראיל מן אלברדאר. וכאלסלאפה מן אלתיגאר: כח) כדאלד תרפעו אנתם איצא רפיעה ללה. מן גמיע עשורכם. אלתי תאכדידהא מן בני אסראיל. וועטו דאלד להרון אלמאם: כט) וליכון מא תרפעונה. מן

בְּנַחֲלַתְכֶם וְהִרְמַתֶם מִמֶּנּוּ תְרוּמַת יְהוָה מֵעֵשֶׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר: וְעַם לְיוֹאֵי תַמְלִיל וְתִימֵר לְהוֹן. אָרִי תִסְבּוֹן. מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת מַעֲשָׂא. דִּיהֶבִית לְכוֹן. מִנְהוֹן בְּאַחֲסָנְתְּכוֹן. וְתַפְרָשׁוֹן מִנִּיה אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יי. מַעֲשָׂא מִן מַעֲשָׂא: **כִּי וּנְחָשׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן־הַגֶּרֶן וּכְמִלְאָה**

מִן־הַיֶּקֶב: וְיִתְחַשֵּׁב לְכוֹן אַפְרָשׁוֹתְכוֹן. פֻּעְבוֹרָא מִן אַדְרָא. וּכְמִלְאָתָא מִן מַעֲצָרְתָא: כב) כֵּן תְּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהוָה מִכָּל מַעֲשְׂרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן: כג) תַּפְרָשׁוֹן אֶף אֶתוֹן אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יי. מִכָּל מַעֲשְׂרֵיכוֹן. דִּתְסָבוֹן. מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְתַתְּנוֹן מִנִּיה יֵת אַפְרָשׁוֹתָא קָדָם יי. לְאַהֲרֹן כֹּהֵנָא: כט) מִכָּל מִתְּנֵיכֶם

— רס"י —

כז) ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגרן. תרומת מעשר שלכם אסורה לזרים ולטמאים וחיובין עליה מיתה וחמש בתרומה גדולה שנקראת ראשית דגן מן הגרן: וכמלאה מן היקב. בתרומת תירוש ויצהר הנטלת מן היקבים: מלאה. לשון בשול תבואה שנתמלאת: יקב. הוא הבור שלפני הגת שהיין יורד לתוכו. וכל לשון יקב

כפירת קרקע הוא. וכן (זכריה יד, י) יקבי המלך. הוא ים אוקיינוס כפירה שחפר מלכו שלעולם: כב) כן תרימו גם אתם. כמו שישראל מרימים מגרנם ומיקביהם תרימו גם אתם ממעשר שלכם. כי הוא נחלתכם: כט) מכל מתנתיכם תרימו את כל תרומת ה'. בתרומה גדולה הכתוב מדבר, שאם הקדים לוי את הכהן בכרי וקבל

תפסיר רס"ג

גמיע עטאיאכם ללה. אגודהא ואכצעהא מנהא: ל) וקל להם. אדיא רפעתם אגודה מנה. צאר אלבאקי לכם יא ליואניין. כג'לה' בני אסראיל מן אלבדאר ואלתג'אר: לא) וגאיו אן תאכלוה פי כל מוציע. אנתם ואלכם. לאנה אגרתכם. בדל כידמתכם פי כ'בא אלמחצ'ר: לב) ולא תחמלון עליה וזרא. ענד

תְּרִימוּ אֶת כָּל־תְּרוֹמַת יְהוָה מִכָּל־חֶלְבֹוֹ אֶת־

מִקְדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ: מִכָּל מִתְנַתְּכוֹן.

תִּפְרְשׁוּן. ית כל אפרשותא קדם יי. מכל

שופריה. ית קודשיה מניה: עפטיד

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּהַרְיִמְכֶם אֶת־חֶלְבֹוֹ מִמֶּנּוּ וְנַחֲשׁב לְלוֹיִם כְּתֹבוֹאת גְּרֹן

וְכְתֹבוֹאת יִקָּב: ותימר להון. באפרשותכון ית שופריה מניה. ויתחשיב ללויאי. כעללת אדרא וכעללת מעצרתא:

וְאֶכְלֶתֶם אֹתוֹ בְּכָל־מְקוֹם אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־שֹׁכֵר הוּא לָכֶם חֶלֶף עֲבַדְתֶּם בְּאֵהָל

מוֹעֵד: ותיכלון יתיה בכל אתר. אתון ואנש בתיכון. ארי אגרא

הוא לכון. חלף פולחנכון במשכן זמנא: לב) וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלַי

חֲטָא בְּהַרְיִמְכֶם אֶת־חֶלְבֹוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־קֹדְשֵׁי

— כס"י —

בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה, יכול יהא פלו אסור, תלמוד לומר ונחשב ללוים כתבואת גרן, מה שלישראל חלין, אף שללוי חלין: לא בכל מקום. אפלו בבית הקברות: לז) וְלֹא תִשְׂאוּ עָלַי חֲטָא וגוי. הא אם לא תרימו תשאו חטא: ולא תמותו. הא אם תחללו תמותו:

חסלת פרשת קרח

מעשרותיו קודם שיטול כהן תרומה גדולה מן הכרי צריף להפריש הלוי מן המעשר תחלה אחר מחמשים לתרומה גדולה, ונחזור ונפריש תרומת מעשר: ל בהרימכם את חלבו ממנו. לאחר שתרימו תרומת מעשר ממנו: ונחשב. המותר ללוים חלין גמורין: כתבואת גרן. לישראל, שלא תאמר הואיל וקראו הכתוב תרומה שנאמר כי את מעשר

בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לֹא תַחֲלֹלוּ
וְלֹא תָמוּתוּ: וְלֹא תִקְבְּלוּן עֲלוֹהֵי
חֹבָא. בְּאִפְרָשׁוֹתְכוֹן יֵת שׁוֹפְרִיהַ מְנִיהַ.

תפסיר רס"ג

רפּעכּס אגודה מנה. ואקדאס
בני אסראיל. לא תבדלוהא
ולא תהלכו:

וְיֵת קוּדְשֵׁיא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. לֹא תַחֲלֹנוּ וְלֹא תָמוּתוּן: פ פ פ

☞ פּיטוּקִים סִימָן דְנֵאלֵס

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמוֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי הָאֵמֶת וְהַצְדִּיק: (אמז)

הפטרה דויקה קרה

בשמואל א' סימן י"א

וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-הָעָם לָכוּ וְנִלְכֶה הַגְּלָגֶל וְנַחֲדֹשׁ
שֵׁם הַמְּלוּכָה: וַאֲמַר שְׁמוּאֵל, לְעָמָא. אִיתוּ, וְנִיזִיל
לְגִלְגָּלָא. וְנַחֲדִית תַּמָּן, מִלְכוּתָא: ַ וַיֵּלְכוּ כָל-הָעָם הַגְּלָגֶל
וַיַּמְלִכוּ שָׁם אֶת-שָׁאוּל לְפָנָי יְהוָה בַּגְּלָגֶל וַיִּזְבְּחוּ-שָׁם
זִבְחִים שְׁלָמִים לְפָנָי יְהוָה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל-אֲנָשֵׁי
יִשְׂרָאֵל עַד-מְאֹד: וַאֲזָלוּ כָל עָמָא, לְגִלְגָּלָא. וַאֲמִלְכוּ תַמָּן יֵת
שָׁאוּל. קָדַם יי, בַּגְּלָגָלָא. וְנִכְסוּ תַמָּן. נִכְסַת קֹדֶשִׁין, קָדַם יי. וְחָדִי תַמָּן
שָׁאוּל. וְכָל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל, עַד לַחֲדָא: ַ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-
כָּל-יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקִלְכֶם לְכָל אֲשֶׁר-אָמַרְתֶּם לִי

וְאִמְלִיךְ עָלֶיכֶם מֶלֶךְ: וְאָמַר שְׂמוּאֵל, לְכֹל יִשְׂרָאֵל. הָא קבילית,
 לְמִימְרוֹן. לְכֹל דְאִמְרִתוֹן, לִי. וְאִמְלִיכִית עֲלִיכוֹן, מִלְכָא: ד וְעַתָּה
 הִנֵּה הַמֶּלֶךְ | מִתְהַלֵּךְ לְפָנֶיכֶם וְאֲנִי זִקְנָתִי וְשִׁבְתִּי וּבְנֵי
 הַנֶּסֶם אֲתִכֶּם וְאֲנִי הִתְהַלְכְתִּי לְפָנֶיכֶם מִנְעָרֵי עַד-הַיּוֹם
 הַזֶּה: וּכְעַן. הָא מִלְכָא, מְדַבֵּר בְּרִישׁוֹן. וְאֲנָא, קִשִּׁית וְסִיבִית. וּבְנֵי,
 הָאֲנוּן עִמְכוֹן. וְאֲנָא, הִלִּיכִית קְדָמִיכוֹן. מְזַעֲרִי, עַד יוֹמָא הַדִּין: ה הַנְּנִי
 עֲנֵנוּ בִי נִגְדַּי יְהוָה וְנִגְדַּי מְשִׁיחוֹ אֶת-שׁוֹר מִי לְקַחְתִּי וְחִמּוֹר
 מִי לְקַחְתִּי וְאֶת-מִי עֲשִׂקְתִּי אֶת-מִי רִצּוֹתִי וּמִי־מִי
 לְקַחְתִּי כֹפֵר וְאֲעֲלִים עֵינַי בּוֹ וְאֲשִׁיב לָכֶם: הָא עַד דְאֲנָא
 קִיָּם אֲסִהִידוּ בִי קְדָם יי, וְקְדָם מְשִׁיחִיה. ית תּוֹרָא דְמִן דְבִרִית, וְחִמְרָא
 דְמִן שְׁחִרִית. וְיֵת מִן עֲשִׂקִית, ית מִן אֲנִסִית. וּמִי־מִן, קבילית מִמּוֹן
 דְשִׁקֵּר. וּכְבִשִׁית עֵינַי מִנִּיה, בְּדִינָא. וְאֲתִיב, לְכוּן: ו וְיֹאמְרוּ לֹא
 עֲשִׂקְתָּנוּ וְלֹא רִצּוֹתָנוּ וְלֹא-לְקַחְתָּ מִי־אִישׁ מְאוּמָה:
 וְאֲמָרוּ. לֹא עֲשִׂקְתָּנָא, וְלֹא אֲנִסְתָּנָא. וְלֹא קבילתָא מִי־ד אֲנָשׁ, מְדַעֵם:
 ז וְיֹאמְרוּ אֲלֵיהֶם עַד יְהוָה בְּכֶם וְעַד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה בִּי
 לֹא מְצַאתֶם בְּיַדִּי מְאוּמָה וְיֹאמְרוּ עַד: וְאָמַר לְהוֹן, סְהִיד
 מִימְרָא דִּי בְכוֹן. וְסְהִיד מְשִׁיחִיה, יוֹמָא הַדִּין. אֲרִי לֹא אֲשַׁפְחֲתוֹן. בִּי־י,
 מְדַעֵם. וְאֲמָרוּ, סְהִיד: ח וְיֹאמְרוּ שְׂמוּאֵל אֵל-הָעַם יְהוָה אֲשֶׁר
 עָשָׂה אֶת-מֹשֶׁה וְאֶת-אַהֲרֹן וְאֲשֶׁר הֵעֲלָה אֶת-אֲבוֹתֵיכֶם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָמַר שְׂמוּאֵל, לְעַמָּא. יי. דְעַבְד גְּבוּרָן, עַל יַדִּי מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן. וְדַאֲסִיק ית אֲבָהֶתְכוֹן, מֵאֶרְעָא דְמִצְרַיִם: ט וְעַתָּה הִתִּיצְבוּ

זולק הדקדוק: ט התיצבו. הה"א געי וכן חברו דלקמן (פס' טז):

וְאִשְׁפֹּטָה אֶתְכֶם לְפָנַי יְהוָה אֵת כָּל־צְדָקוֹת יְהוָה
 אֲשֶׁר־עָשָׂה אֶתְכֶם וְאֶת־אֲבֹתֵיכֶם: וּכְעַן אֶתְעַדְדוּ וְאֶתְזַכְּרֶנּוּ
 עִמָּכֶם, קָדָם יְיָ, יְת, כָּל זְכוֹתָא דְיְיָ, דְעַבְד עִמָּכֶם, וְעַם אֲבֹתְכֶם:
 כִּי בְאֲשֶׁר־בָּא יַעֲקֹב מִצְרַיִם וַיִּזְעַקוּ אֲבֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה
 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיֹּצִיאוּ אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם
 מִמִּצְרַיִם וַיְשִׁיבוּם בְּמָקוֹם הַזֶּה: כִּד עַל יַעֲקֹב, לְמִצְרַיִם. וַזְעִיקוּ
 אֲבֹתְכֶם, קָדָם יְיָ, וַשְׁלַח יְיָ, יְת מֹשֶׁה וְיְת אַהֲרֹן. וְאֶפִּיקוּ יְת אֲבֹתְכֶם,
 מִמִּצְרַיִם. וְאוֹתִיבֹנוּ, בְּאַתְרָא הַדִּין: ^א וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֶתְּכֶם בְּיַד סִיסְרָא שֶׁר־צָבָא חָצוֹר
 וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלְחַמוּ בָּם: וְאַתְנָשִׂאוּ, יְת
 פְּלַחְנָא דְיְיָ אֱלֹהֵהוֹן. וּמִסַּר יְתֵהוֹן. בְּיַד סִיסְרָא רַב חֵילָא דְחָצוֹר, וּבְיַד
 פְּלִשְׁתִּי. וּבְיַד, מֶלֶךְא דְמוֹאָב. וְאַגִּיחוּ קֶרְבָּא, בְּהוֹן: ^ב וַיִּזְעַקוּ
 אֶל־יְהוָה (כ' וַיֹּאמֶר) וַיֹּאמְרוּ חֲטָאוּנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת־יְהוָה
 וְנִעַבְדְּנוּ אֶת־הַבְּעֵלִים וְאֶת־הָעִשְׂתָּרוֹת וְעַתָּה הִצִּילְנוּ מִיַּד
 אִיבֵינוּ וְנִעַבְדְּךָ: וַזְעִיקוּ קָדָם יְיָ, וַאֲמְרוּ חֲבִנָא. אֲרִי שְׁבִקְנָא, יְת
 פְּלַחְנָא דְיְיָ. וּפְלַחְנָא יְת בְּעֵלֵי, וְיְת עִשְׂתָּרְתָא. וּכְעַן. שִׁיזִיבְנָא מִיַּד
 בְּעֵלֵי דְבְּבִנָא, וְנִפְלַח קְדָמְךָ: ^ג וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־יִרְבֵּעֵל
 וְאֶת־בְּדֹן וְאֶת־יַפְתָּח וְאֶת־שְׂמוּאֵל וַיִּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד
 אִיבֵיכֶם מִסְבִּיב וַתִּשְׁבוּ בְּטַח: וַשְׁלַח יְיָ, יְת גְּדַעוֹן וְיְת שְׂמִשׁוֹן.
 וְיְת יַפְתָּח, וְיְת שְׂמוּאֵל. וְשִׁיזִיב יְתִכֹּן. מִיַּד בְּעֵלֵי דְבְּבִיכֹן, מִסְחֹר סְחֹר.
 וַיִּתִּיבְתוּן, לְרַחֲצוֹן: ^ד וַתִּרְאוּ כִּי נָחַשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא

זולק הדקדוק: ^א וַיִּשְׁפְּחוּ. הוי"ו געי: וַיִּלְחַמוּ בָּם. הוי"ד געי:

עֲלֵיכֶם וּתְאמְרוּ לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיְהִי הַזֶּה
 אֲלֵהֵיכֶם מִלְּכֶכֶם: וְחִזִּיתוּן. אַרְי נַחֲשׁ. מִלְּכָא דְבִנֵי עֲמוּן, אֲתָא
 עֲלִיכוּן. וְאִמְרַתוּן לִי. לֹא. אַרְי מִלְּכָא, יִמְלֹךְ עֲלֵנָא. וַיִּי אֲלֵהֲכוּן, מִלְּכִכוּן:
 99 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה
 נָתַן יְהוָה עָלֵיכֶם מֶלֶךְ: וּכְעַן. הָא מִלְּכָא. דְאִתְרַעִיתוּן, דְשִׂאִילְתוּן.
 וְהָא מִנֵּי יִי. עֲלִיכוּן, מִלְּכָא: 100 אִם־תִּירָאוּ אֶת־יְהוָה וְעַבַדְתֶּם
 אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תִמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתֶם
 גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מָלַךְ עָלֵיכֶם אַחַר יְהוָה
 אֲלֵהֵיכֶם: אִם תִּדְחֲלוּן מִן קָדָם יִי. וְתִפְלְחוּן קְדָמוּהִי, וְתִקְבְּלוּן
 לְמִימְרֵיהּ. וְלֹא תִסְרְבוּן, עַל מִימְרָא דִיִּי. וְתִתְנְהוּן אַף אֲתוּן. וְאִף מִלְּכָא,
 דְמֶלֶךְ עֲלִיכוּן. בְּתַר, פִּלְחָנָא דִיִּי אֲלֵהֲכוּן: 101 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ
 בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יְהוָה וְהִיתָה יַד־יְהוָה בְּכֶם
 וּבְאַבְתֵּיכֶם: וְאִם לֹא תִקְבְּלוּן, לְמִימְרָא דִיִּי. וְתִסְרְבוּן, עַל מִימְרָא
 דִיִּי. וְתִהִי מַחְתָּא דִיִּי. בְּכוּן, כְּמָא דְהוּת בְּאַבְהֲתִכוּן: 102 גַּם־עַתָּה
 הִתְיַעֲבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדְּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה עֲשָׂה
 לְעֵינֵיכֶם: אִף כְּעַן, אֲתַעְתְּדוּ וְחִזּוּ. יַת פִּתְגָמָא רַבָּא, הַדִּין. דִיִּי. עֲבִיד,
 לְעֵינֵיכוּן: 103 הֲלוֹא קִצִּיר־חֲטִים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן
 קִלּוֹת וּמָטָר וְדָעוּ וּרְאוּ כִּי־רַעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
 בְּעֵינַי יְהוָה לְשֹׂאֵל לָכֶם מֶלֶךְ: הֲלֹא חֲצַד חֲטִינִי, יוֹמָא דִין.
 אֲצִלִּי קָדָם יִי. וַיִּתֵּן קִלִּין, וּמָטָר. וְדָעוּ וְחִזּוּ. אַרְי בִּישְׁתִּכוּן סְגִיָּאָה,
 דְעַבְדַּתוּן קָדָם יִי. לְמִשְׁאֵל לְכוּן, מִלְּכָא: 104 וַיִּקְרָא שְׁמוֹאֵל
 אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קִלְת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא

כָּל-הָעַם מְאֹד אֶת-יְהוָה וְאֶת-שְׁמוֹאֵל: וְצִלֵּי שְׁמוֹאֵל, קָדָם יי. ויהב יי. קלין ומטר, ביומא ההוא. ודחיל כל עמא לחדא. מן קדם יי, ומפתגמי שמואל: כא ויאמרו כל-הָעַם אֶל-שְׁמוֹאֵל הַתְּפִלָּל בְּעַד-עֲבָדֶיךָ אֶל-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶל-נְמוֹת בֵּי-יִסְפָּנוּ עַל-כָּל-חַטָּאתֵינוּ רָעָה לְשֶׁאל לָנוּ מֶלֶךְ: וְאָמְרוּ כָּל עַמָּא, לְשְׁמוֹאֵל. צלי על עבדך. קדם יי אלהך, ולא נמות. ארי אוסיפנא על כל חובנא, בישא. למשאל לנא, מלפא: כב ויאמר שמואל אֶל-הָעַם אֶל-תִּירְאוּ אֹתָם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל-הַרְעָה הַזֹּאת אֲדָּ אֶל-תְּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְעַבַדְתֶּם אֶת-יְהוָה בְּכָל-לְבַבְכֶם: וְאָמַר שְׁמוֹאֵל לְעַמָּא, לָא תדחלון. אתון גרמתון. ית כל בשתא, הדא. ברס. לא תסטון, מבתר פלחנא די. ותפלחון קדם יי, בכל לבכון: כג וְלֹא תִסּוּרוּ בֵּי אַחֲרֵי הַתְּהוֹ אֲשֶׁר לֹא-יִזְעִילוּ וְלֹא יִצְּלוּ בֵּי-תְהוֹ הַמָּה: וְלֹא תִסּוּנוּ, מבתר פלחניה. ולא תפלחון, לטעותא. דאנין למא, ולית בהון הנאה. ולא משויזבן, ארי למא אנין: כד כִּי לֹא-יִטַּשׁ יְהוָה אֶת-עַמּוֹ בְּעַבּוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֹתְכֶם לוֹ לְעַם: אַרְי. לָא ירחיק יי, ית עמיה. בדיל, שמיה רבא. ארי רעוא, קדם יי. למעבד יתכון. קדמוהי, לעם:

(גאלנו יהנה עבאות שמו קדוש ישראל:)

(פרקנא. יי עבאות, שמיה. קדישא, דישראל:)

על דא יתברך וישתבח, שמא רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם, ולעלמי עלמיא:

